

آموزش نکات مهم درس ۱۰ مطالعات نهم (اوضاع اجتماعی ، اقتصادی ، علمی و فرهنگی ایران در عصر صفوی) بر اساس الگوی چارت

تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی دبیر منطقه ۸ تهران

* - در دوران صفویه به دلیل **حکومت مرکزی نیرومند** و **برقراری نظم و امنیت در سراسر کشور** شرایط مناسبی برای رونق زندگی اجتماعی و اقتصادی پدید آمد.

* - جمعیت ایران در آن دوره حدود **۱۰ میلیون نفر** تخمین زده می شود.

* - بیشترین ساکنان ایران را **روستاییان** و **کوچ نشینان** تشکیل می دادند.

* - کوچ نشینان به **دامداری و صنایع دستی** و روستاییان به **کشاورزی و صنایع دستی** اشتغال داشتند

* - به عقیده ی جهانگردان اروپایی ، وضع زندگی **دهقانان ایرانی** در دوره صفویه به مراتب بهتر از وضع دهقانان در مناطق حاصلخیز اروپا بوده است .

* - یکی از منابع عمده درآمد حکومت صفوی **مالیاتی** بود که از **کشاورزان** و **دامداران** می گرفتند.

* - در دوره صفویان حدود **۱۰ تا ۱۵ درصد** ایرانیان در شهرها زندگی می کردند.

* - شهرنشینان بیشتر مقام های حکومتی **نظامیان** ، **کارکنان اداره ها** ، **روحانیون** ، **بازرگانان** ، **پیشه وران** ، **صنعتگران** و **کارگران** بودند.

* - در عصر صفوی نه تنها کشاورزی و دامداری بلکه **صنایع ایران** نیز شکوفا و پررونق بودند .

* - در دوره صفوی بخشی از محصولات با کیفیت ایران مانند **خشکبار** ، **پارچه های مخملی ، ابریشمی و حریر** ، **قالی های نفیس** به کشورهای همسایه و برخی کشورهای اروپایی صادر می شد .

* - یکی از صنایع پر رونق ایران در دوره صفوی که با صنعت اروپا رقابت می کرد **صنعت بافندگی** بود .

* - در دوره شاه عباس اول کارگاه های بافندگی متعددی در **اصفهان** ، **کاشان** ، **یزد** ، **مشهد** ، **استرآباد (گرگان)** و **گیلان** وجود داشت .

* - صنعتگران ایرانی در صنایع **کاشی** ، **چینی** ، **چرم** ، **جواهر** ، **رنگ** ، **صابون** و **جنگ افزارهای سنتی** پیشرفت کرده بودند.

* - در عصر صفوی به دلیل **یکپارچه بودن سرزمین ایران** و **وجود نظم و امنیت در سراسر کشور** تجارت داخلی و خارجی پر رونق بود.

* - شاهان صفوی به خصوص **شاه عباس اول** برای گسترش تجارت کوشش بسیار کردند. در آن دوره شبکه ی وسیعی از **راه ها و کاروان سراها** در سراسر ایران ایجاد شد.

* - در دوره صفویه بازارهای بزرگی در شهرها ساخته شد که یکی از باشکوه ترین آنها ، بازار **قیصریه اصفهان** درشمال میدان نقش جهان بود .

* - یکی از منابع درآمد حکومت صفوی **عوارضی** بود که از **کاروان های تجاری** گرفته می شد .

* - شاهان صفوی مخصوصاً **شاه عباس اول** برای گسترش تجارت به شرکت های تجاری اروپایی اجزه دادند که در ایران فعالیت کنند .

* - صادرات **ابریشم** که پر سود ترین کالای صادراتی بود ، در انحصار **شاه عباس اول** قرار گشت .

* - در دوره صفویه ، معماران و مهندسان شهرساز ایرانی **مسجدها** ، **مدرسه ها** ، **کاخ ها** ، **پل ها** ، **کاروان سراهای عظیم** و با شکوهی ساختند و در تزیین آنها انواع هنرها را به کار بردند

* - در دوره صفوی **پادشاهان** **مقام های کشوری و لشکری و دیگر بزرگان** مدرسه ها و کتابخانه های عظیمی به ویژه در پایتخت های صفوی ساختند.

* - از جمله فیلسوفان نامدار دوره صفوی **میرداماد** و **ملاصدرا** و از عالمان بزرگ آن روزگار **شیخ بهایی** و **علامه محمد باقر مجلسی** بودند

* - در دوره صفوی به سبب **کم توجهی پادشاهان به شاعران** شعر و ادب فارسی مانند دیگر رشته ها پر رونق نبود اما **علم تاریخ** مورد توجه قرار داشت.

* - در زمان صفویان هنرمندان بزرگی در رشته های مختلف هنری از جمله **نقاشی** ، **خوشنویسی** ، **کتاب آرایی** و **خاتم کاری** شهرت یافتند .

* - در دوره صفوی علاوه بر جشن **نوروز و دیگر جشن های باستانی** اعیاد اسلامی مانند **قربان** ، **فطر** و **غدیر** را نیز گرامی می داشتند .

* - در دوره صفوی آیین سوگواری امام حسین (ع) در سراسر کشور به شیوه ی **روضه خوانی** ، **نوحه سرایی** ، **مرثیه خوانی** ، **سینه زنی** و **تعزیه** برگزار می شد.